

20.04.2020r. – poniedziałek

Witam Was na kolejnej lekcji HiKK

O narodzinach ruchu oporu na Kaszubach już rozmawialiśmy na lekcjach. Z uwagi na ważność tych wydarzeń – temat rozszerzamy.

Brodnica Górna – pomnik Bojowników Ruchu Oporu

Temat: RUCH OPORU

* zapiszcie temat i datę

* zapiszcie zagadnienia do tematu

1. Charakterystyka antyniemieckiego ruchu oporu na Pomorzu
2. Powstanie i działalność Tajnej Organizacji Wojskowej „Gryf Pomorski”

* zapiszcie w zeszycie notatkę:

Ruch oporu na Kaszubach rozpoczął działalność tuż po agresji III Rzeszy i szybkim zajęciu Pomorza przez armię niemiecką. Na mocy dekretu Adolfa Hitlera Kaszuby zostały uznane za dzielnicę Niemiec. Kaszubi jako pierwsi doświadczyli okrucieństwa i bezwzględności niemieckiego okupanta. Reakcją na przemoc były grupy ruchu oporu. W pierwszym okresie tworzyli je głównie:

- nauczyciele
- pracownicy aparatu samorządowego
- wojskowi
- księża

Z chwilą przymusowego wcielania mieszkańców do niemieckiego wojska, ruch oporu na Kaszubach przybrał masowy charakter. Tworzono oddziały partyzanckie i organizowano pomoc dla ukrywających się również i dla więźniów obozu koncentracyjnego Stutthof.

W pierwszych tygodniach wojny założono w powiecie kartuskim m.in. TOW „Gryf Kaszubski” – współpracujący z Armią Krajową.

7 lipca 1941r. w Czarnej Dąbrowie utworzono nową organizację – Gryf Pomorski. Jej prezesem został ks. Józef Wrycza, role przywódcze odgrywali Józef Dambek i Józef Gierszewski.

Gryf Pomorski był najpotężniejszą organizacją niepodległościową działającą na północy Polski. Działalność Gryfa Pomorskiego zakończyła się tragicznie.

* zapoznajcie się z tekstem:

Członkowie Gryfa zajmowali się m.in. działalnością wywiadowczą: Kaszubi pracujący przymusowo w fabryce wyrzutni rakiet V2 oraz przy budowie Wilczego Szańca – tajnej kwatery Hitlera w okolicach Kętrzyna – zdobywali cenne informacje dla aliantów, które przekazywali – osobiście, po powrocie do domu na urlop, lub przez rodzinę czy sąsiadów – łącznikom działającym w partyzanckim podziemiu. Spiskowcy organizowali także paczki żywnościowe i pomoc lekarską dla więźniów niemieckiego obozu koncentracyjnego Stutthof.

Oddziały partyzanckie walczące na Kaszubach i Kociewiu przeprowadzały akcje sabotażowe oraz ataki na niemieckie cele strategiczne. Do najbardziej spektakularnych operacji na Pomorzu zaliczyć można szturm na niemieckie lotnisko w Rumii, w którym brali udział bojownicy Gryfa, oraz nieudany zamach na Hitlera, dokonany przez inną formację w Strychu – miejscowości leżącej na trasie kolejowej między Starogardem Gdańskim a Czerskiem.

Partyzanci kaszubscy stoczyli również wiele potyczek ze ścigającymi ich Niemcami: do najpoważniejszych bitew doszło w 1944 roku, m.in. pod Koleczkowem, leżącym między Wejherowem a Gdynią, oraz pod Łubianą niedaleko Kościerzyny.

* wykorzystajcie zawarte w tekście informacje i wykonajcie ćwiczenie, zapiszcie w zeszycie;

ĆWICZENIE 1

Wymień trzy metody walki z niemieckim okupantem, które stosowali Kaszubi z Gryfa Pomorskiego.

Wyjaśnij krótko, na czym one polegały.

1. -
2. -
3. -

* przeczytajcie uważnie kolejną informację;

Te przykłady działań zbrojnych nie oznaczają jednak, że członkowie Gryfa i innych tajnych pomorskich organizacji byli nastawieni na bezpośrednie starcia z okupantem. Przeciwnie: walka była środkiem ostatecznym, stosowanym w wyjątkowych sytuacjach i w samoobronie. Aktywność kaszubskiego podziemia rozwijała się na wielu poziomach i było w nią zaangażowanych wiele osób cywilnych. Przykładowo, w Zajączkowie Tczewskim akcje sabotażowe przeprowadzali kolejarze pracujący na ważnym ze względów strategicznych węźle kolejowym: do ich zadań należało np. błędne zestawianie wagonów w niemieckich pociągach wojskowych – opóźniało to transporty sprzętu i broni kierowane na front wschodni. Do podziemnych struktur należeli także nauczyciele, którzy przez cały okres okupacji organizowali tajną edukację kaszubskiej młodzieży.

Ocenia się, że do różnych oddziałów ruchu oporu należało blisko 20 tysięcy osób z całych Kaszub i z Kociewia. Wielu z tych ludzi do aktywności podziemnej zainspirowała niezłomna postawa duchowego przywódcy pomorskiej partyzantki – księdza podpułkownika Józefa Wryczy. Do szeregów Gryfa wstępowali m.in. Kaszubi, których siłą wcielono do niemieckiego wojska – podczas urlopów uciekali oni do lasu, aby przyłączyć się do partyzantów.

* wykonajcie proszę następne ćwiczenie;

ĆWICZENIE 2

Wstaw literę **P** obok zdań prawdziwych, a literę **F** – przy zdaniach fałszywych.

- Gryf Pomorski był pierwszą organizacją partyzancką utworzoną na Pomorzu.
- Jednym z założycieli Gryfa Pomorskiego był ksiądz Józef Wrycza.
- W organizacjach antyhitlerowskich walczyło prawie pięć tysięcy Kaszubów.
- Ważne akcje sabotażowe przeprowadzali kolejarze pracujący w Zajączkowie Tczewskim.
- Cenne informacje wywiadowcze zdobywali Kaszubi pracujący przymusowo w Niemczech w fabrykach czołgów i samolotów.
- Działacze Gryfa Pomorskiego organizowali pomoc dla więźniów obozu koncentracyjnego.

* czekam na fotografię notatki i ćwiczeń i.klich@o2.pl

POWODZENIA

